

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Planologie, Bezwaar en Beroep
E-mailadres: S.Hoekstra@barneveld.nl
Telefoonnummer: (06) 22438269

Raadsvoorstel nr. 4552
Barneveld, 27 januari 2026
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Kaderbrief Omgevingsdienst de Vallei 2027

Samenvatting raadsvoorstel

De kaderbrief 2027 geeft op basis van maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen inzicht in de opbouw van de financiële bijdrage van Barneveld aan de OddV in 2027. De financiële effecten zullen worden vertaald in de begroting van de OddV voor 2027. Voorgesteld wordt om geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de kaderbrief.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Geen wensen of bedenkingen bij het Dagelijks Bestuur van de OddV kenbaar te maken ten aanzien van de Kaderbrief OddV 2027.

1. Inleiding

Op 2 oktober 2012 heeft u het college van burgemeester en wethouders toestemming gegeven om samen met Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst de Vallei (OddV) aan te gaan. De OddV voert de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor de deelnemende gemeenten uit op grond van de Omgevingswet, alsmede een aantal aanvullende (advies)taken op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Het Dagelijks Bestuur (DB) heeft op 17 december 2025 de kaderbrief OddV 2027 vastgesteld. De kaderbrief bevat de financiële en beleidsmatige kaders voor het begrotingsjaar 2027.

2. Beoogd effect

De gemeenteraad in kennis te stellen van de Kaderbrief OddV 2027 en hem in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de kaderbrief.

3. Argumenten

1.1 De financiële maatregelen die opgenomen zijn in de begroting OddV 2026 worden voor een groot deel geëffectueerd in de begroting OddV 2027.

De deelnemende gemeenten zien zich geconfronteerd met een terugloop van inkomsten uit het gemeentefonds vanwege een nieuwe financiering systematiek. Daarnaast wil de gemeente Barneveld financiële ombuigingen realiseren, die noodzakelijk zijn om te kunnen investeren in een verantwoorde groei van de gemeente. Gemeenschappelijke regelingen, waaronder de OddV, worden geacht hieraan bij te dragen. Deze ombuigingen zijn vorig jaar in de begroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 OddV opgenomen en bedragen voor 2027 regionaal € 538.000. In 2027 bespaart Barneveld hierdoor € 64.000 op de OddV.

De ombuigingen worden gerealiseerd door efficiencyverbeteringen in de organisatie van de OddV en door aanpassingen van prioriteiten in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie. In de 'Memo ombuigingen' behorend bij raadsvoorstel 4076, inzake de Ontwerpbegroting 2026 OddV zijn de ombuigingen nader toegelicht (zie gemeenteraad 28 mei 2025, agendapunt 10.1, bijlage 3).

1.2 Het bestuur van de OddV heeft besloten tot doorontwikkeling van de omgevingsdienst.

Naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Aartsen zijn in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP-VTH) robuustheidscriteria ontwikkeld. Deze criteria zijn gericht op het versterken van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en het voorkomen van milieuschade. De OddV kan niet geheel aan deze criteria voldoen, maar wordt wel geconfronteerd met sterke impulsen vanuit het rijk en de provincie om robuust te worden als organisatie en de taakuitvoering te versterken. Het bestuur van de OddV heeft naar aanleiding hiervan gekozen voor doorontwikkeling van de OddV, zodat de OddV in staat is en blijft om haar taken adequaat uit te voeren en ook klaar is voor de toekomst. De doorontwikkeling, zoals neergelegd in het Programma Vallei versterkt, loopt door tot en met 2026. Eind 2026, begin 2027 zal met het nieuwe bestuur van de OddV de nieuwe koers bepaald worden met de bijbehorende financiële consequenties.

1.3 In de kaderbrief worden enkele ontwikkelingen gesignaleerd, die wellicht financiële gevolgen zullen hebben maar die nog niet inzichtelijk zijn.

Sinds 1 januari 2024 heeft iedere gemeente een omgevingsplan. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Gemeenten hebben tot eind 2031 de tijd om de inhoud van het tijdelijke deel van het omgevingsplan om te zetten naar regels in het nieuwe deel. Wat de consequenties van het opstellen van het nieuwe omgevingsplan zullen zijn voor de werkzaamheden van de OddV is momenteel nog niet inzichtelijk.

Gelijktijdig met de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Dit stelsel van private kwaliteitsborging werkt nog niet naar behoren en wordt voorts nog ook nog niet uitgebreid. Hierdoor is het nog te vroeg om conclusies te kunnen trekken over eventuele structurele kosten. De OddV constateert in ieder geval nog geen afname van de werkzaamheden door deze wet.

Het rijk is tenslotte voornemens een instructieregel vast te stellen, waarbij gemeenten in het omgevingsplan moeten toestaan dat bewoning van recreatiewoningen die aantoonbaar gestart is voor 16 mei 2024 dit 10 jaar mogen voortzetten. De instructieregel is nog niet vastgesteld, maar als de regel van kracht wordt, kan dit leiden tot een structurele vermindering van inzet van toezicht en handhaving door de OddV.

Indien deze ontwikkelingen onverhoopt nadelige financiële gevolgen met zich mee zouden brengen, dan kunnen deze gevolgen in eerste instantie opgevangen worden met het weerstandsvermogen van de OddV.

4. Kanttekeningen

1.1 De feitelijke afname van producten en diensten bepaalt de werkelijke bijdrage in 2027.

Kaderbrieven bevatten ramingen en prognoses. De werkelijke bijdragen aan de OddV zal uiteindelijk worden bepaald door de feitelijke productie en afname van diensten door de gemeente. Wij blijven samen met de OddV er naar streven om deze uitgaven binnen het budget te houden.

5. Financiën

In de kaderbrief wordt de bijdrage van Barneveld voor 2027 begroot op € 5.704.000. Deze bijdrage bestaat uit de jaarschijf 2027 van de Meerjarenbegroting 2026-2029 (€ 5.410.000). Deze bijdrage wordt vermeerderd met de loon- en prijsinflatiecorrect op basis van het CPB-indexcijfer (€ 294.000).

De gemeentelijke bijdrage aan de OddV moet worden meegewogen bij de gemeentelijke kaderbrief 2027. De onderstaande tabel laat de opbouw van de gemeentelijke bijdrage in 2027 zien. Een deel van de bijdrage aan de OddV zal gedekt worden door leges.

MJB 2026 – 2029, jaarschijf 2027	€ 5.410.000
Loon- en prijsontwikkeling	294.000
Kaderbrief OddV 2027	€ 5.704.000

Verder is bij de vaststelling van de gemeentelijke Kadernota 2026 een pakket ombuigingsmaatregelen vastgesteld. Eén van de maatregelen is het doorleggen van ombuigingen aan de Verbonden Partijen (maatregel 72, € 200.000 vanaf 2027, daarna oplopend). Met de voorliggende kaderbrief wordt in 2027 € 64.000 bespaard op de OddV.

Tenslotte kan worden ingestemd met de begrotingsuitgangspunten, zoals die zijn weergegeven in de kaderbrief.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Bij het opstellen van de kaderbrief zijn enkel de gemeente Barneveld en de andere partners als opdrachtgevers en de OddV als opdrachtnemer betrokken. Participatie is derhalve niet aan de orde.

b) Communicatie

Uw besluit ten aanzien van de kaderbrief zal toegezonden worden aan het bestuur van de OddV.

7. Vervolgstep

De inbreng van Provinciale Staten en de gemeenteraden ten aanzien van de Kaderbrief 2027 wordt betrokken bij het opstellen van de begroting van de OddV voor 2027. Deze wordt in concept uiterlijk 15 april 2026 door het DB van de OddV aangeboden. Op deze ontwerpbegroting kunnen Provinciale Staten en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten desgewenst hun zienswijze kenbaar maken.

8. Bijlagen

1. Kaderbrief OddV 2027;
2. Raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Barneveld, de secretaris, W. Wieringa	de burgemeester, J. van der Tak
--	------------------------------------